

un personaj popular de circ, un fel de rupe-lanțuri). Caricaturizat cu simpatie, bătrânul Trilețki, fostul gradat din armata țarului, e acum un gaga dintr-un azil insalubru, pe care regizorul îl aduce în scenă la un moment dat, într-o pijama rufoasă. Ștefan Radof savurează situația într-o compoziție aplaudată de public. Mai e și Kirill, agresiv și tâmp, rol pe care Alexandru Mike Gheorghiu pare să-l fi câștigat la un casting special. Acesta este tabloul uman pe care îl înfățișează spectacolul în care cuvintele nemernic, murdar, josnic – ce se aud la finalul primei părți – par la ele acasă.

Pe scena aproape goală – doar cu câteva mobile funcționale: pat, masă, scaune, banca destăinuirilor din proscenium –, personajele cehoviene apar acum dezbrăcate de aparența lor noblețe, de ifosele filosofarde. Ele ajung de râs și de plâns în același timp. Toate teoriile despre tristețe, ratare, plictis, rostite în jurul piesei, sar în aer, lăsând să se vadă nimicul, derizoriul condiției umane, hazardul atotstăpânitor. Ideea e susținută cu convingere de actori, printr-un joc modern bazat pe fina țesătură a relațiilor dintre personaje, pe mult firesc și o comunicare directă, naturală potențată, de intimitatea spațiului de joc. Personal, nutresc însă unele nostalgii după un Cehov mai salubru.

**Teatrul „C.I. Nottara” – Platonov de A. P. Cehov. Traducerea: Leonida Teodorescu. Regia: Vlad Massaci. Scenografia: Dan Titza. Ilustrația muzicală: Cristian Juncu. Cu: Adrian Văncică (Platonov), Victoria Cociaș (Anna Petrovna Voinițeva), Ștefan Radof/Corneliu Dan Borgia (Trilețki), Ion Haiduc (Porfiri Semionovici), Ion Grosu (Nikolai Trilețki), Gabriela Crișu (Sașa), Crenguța Hariton (Sofia Egorovna), Ada Navrot (Maria Grekova), Bogdan Vodă (Sergei Voinițev), Daniel Popescu (Osip), Alexandru Mike Gheorghiu (Kirill), Petre Dinuliu (Marko).**

---

## Crezând în iluzii

După ce a încercat de mai multe ori să dea de capăt piesei lui Mihai Ispirescu, în montări nefinalizate, tânărul regizor Radu Nichifor a dus la bun sfârșit un spectacol cu piesa *Petrecere într-un pian cu coadă*, realizând la Teatrul „Maria Filotti” din Brăila un spectacol atașant cu titlul **Vânzătorul de iluzii**. Iluziile pe care le vinde acum Nichifor într-o baie de alb care inundă scena aveau la Ispirescu un aer grotesc. Între timp, se pare că și autorul și-a modificat viziunea, acceptând soluția găsită de regizor, care accentuează benefic poezia textului. Contribuie la aceasta scenografia aerată a Voarei Bara și muzica de atmosferă a lui Cornel Cristei. Prin modificările și adăugirile făcute în scenariu, predominantă devine chiar poetica teatrului, mama tuturor iluziilor, nu-i așa! De aceea, personajul-cheie, *meneurul* jocului este acum Mondialu, siluetă pitorească prin care se deschide și închide reprezentația. El ne conduce în culisele teatrului, intrând în acțiune ca figură de circ, un iluzionist care întreține cu farmec mirajul spectacolului. Actorul care-l interpretează, Alin Florea, cu experiența unui rol similar în *Angajare de clown*, e mobil, jucăuș, un veritabil Arlechino. Ispirescu prevăzuse, pentru a sugera lumea de altădată, în care sunt concentrate nostalgiile și regretele personajului principal, un adevărat muzeu zoologic (păsări și animale împăiate etc.). Inspirat, regizorul renunță la ele, lăsând în seama personajului mai sus evocat sarcina de a crea

Alin FLOREA





atmosfera suprarealistă de care era nevoie. Dar despre ce e vorba în piesa lui Ispirescu? Cu simțul clarității care îl caracterizează, criticul Eugen Simion zice în prefața volumului că, în această *parabolă sentimentală*, un actor se întoarce, în orașul pe care l-a părăsit cu 20 de ani în urmă, cu gândul de a-și *rescrie viața*... În realitatea piesei, zicem noi, disputa lui Vlad cu trecutul se produce printr-o călătorie pe lumea cealaltă, unde își întâlnește prietenii, iubita, rivalul, în aceeași cârmă simbolizată de un pian și o lume boemă care visează la glorie. Ieșirea și intrarea din și în acest paradis păstorit de o chelneriță excentrică în costum de balet și un compozitor ratat care sălășluiește în cutia pianului devine însă un du-te-vino periculos din punct de vedere al opțiunii finale. Părinții cu care se revede Vlad în lumea reală, într-un apartament retro (pendulă cu cuc și fundal de televizor, ceaiuri, dar replici aseasonate contextului politic actual), nu pot contrabalansa atracția narcotică a celeilalte lumi în care, spre fascinație totală, regizorul aduce un întreg corp de balerini, fături adolescente care ne fac să ne gândim la imaculații îngeri. Episoadele dansante din acest cadru tind, de altfel, să acapareze spectacolul (coregrafia armonioasă a Mălinei Andrei e totuși în exces), înclinând balanța planurilor spre locurile paradisiace unde „nu e durere nici întristare”. Cum „reînvie-rea” se produce în jurul temei iubirii și, mai ales, a dorinței de a recupera iubirea pierdută, rămân destul de neclare motivele pentru care, cugetând la moarte, personajul ar dori să-și împartă cu ea viitorul. Doar pentru a o regăsi pe Alina? Nu e de vină regizorul pentru asta. Și poate nici autorul, care pune în această piesă mult suflet și autobiografie, lăsând în urmă, departe, privirea ironică, spiritul caustic prin care piesele sale au dobândit cândva drept de existență în cetatea teatrului. Pe când scria *Trăsura la scară* sau *Aprilie dimineața*, Mihai Ispirescu mai credea în sensul moral-social al teatrului și se bătea cu cenzura pentru a impune parabolele lui satirice. A mai făcut o încercare în *Arșița și viscolul*, căutând să judece o realitate imediată. *Cui prodest?*!, însă, așa că s-a întors, dezamăgit, la singura lui obsesie perenă care e moartea (trăsura la scară), chiar dacă, în *Petrecere într-un pian cu coadă*, motivul e mai degrabă un artificiu dramatic.

Frenezia acestei treceri fără glorie are în acest spectacol același gust ca la Fănuș Neagu din *Acești nebuni ai marilor orașe*, un alt prieten al autorului și al boemei din care face parte. Între Prevert (tot îi plăc lui Ispirescu replicile în franceză) și pitorescul balcanic, artiștii supraviețuiesc doar crezând în iluzii. E parcă ce vrea să spună cu spectacolul lui cald, omenesc și Radu Nichifor împreună cu echipa sa de actori. L-am amintit pe Alin Florea, îl numim acum pe Cornel Cimpoeaie, un cavalier al nopții, elegant și lucid, pe Liviu Pintileasa, într-o compoziție foarte expresivă, care îmbină dramatismul cu ironia, pe Elena Andron, pregnantă în rolul Luizei, muza chefiilor, pe Ramona Gângă, siluetă discretă în postura unei iubite cu miros de smirnă. Bujor Macrin și Marilena Negru luptă din greu să contrabalanseze prin joc realist peisajul de spectre în care se cufundă, în cele din urmă, întreaga poveste. Mărturisesc că a fost o surpriză să constat că piesa *Petrecere într-un pian cu coadă* poate genera, chiar și adaptată, un atât de senin și agreabil spectacol. Aproape un divertisment.

**Teatrul „Maria Filotti”, Brăila – Vânzătorul de iluzii, adaptare după *Petrecere într-un pian cu coadă* de Mihai Ispirescu. Regia: Radu Nichifor. Scenografia: Vioara Bara. Coloana sonoră: Cornel Cristei. Coregrafia: Mălina Andrei. Cu: Cornel Cimpoeaie, Ramona Gângă, Bujor Macrin, Marilena Negru, Alin Florea, Liviu Pintileasa, Elena Andron, Adrian Ștefan, Adrian Iacov. Data premierei: noiembrie 2007.**